

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KŁOCZEW

NA LATA 2008 – 2015

Sierpień 2008

BENEFICJENT

Gmina Kłoczew
ul. Długa 67
08-550 Kłoczew
tel./fax 0-25 754, 754 31 99
kloczew_g@woi.lublin.pl
www.kloczew.netbip.pl

OPRACOWANIE

Firma Szkoleniowa
Agnieszka Wiśniewska-Woźniak
ul. Odrodzenia 7
22-400 Zamość
tel./fax. 0-84 638-40-55
info@aw-szkolenia.pl
www.aw-szkolenia.pl

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości Kłoczew	5
1.1. <i>Położenie miejscowości Kłoczew, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności</i>	<i>5</i>
1.2. <i>Historia miejscowości Kłoczew</i>	<i>7</i>
1.3. <i>Przestrzenna struktura miejscowości Kłoczew</i>	<i>13</i>
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Kłoczew.....	13
2.1. <i>Zasoby przyrodnicze</i>	<i>13</i>
2.2. <i>Dziedzictwo kulturowe</i>	<i>14</i>
2.3. <i>Obiekty i tereny.....</i>	<i>15</i>
2.4. <i>Infrastruktura społeczna</i>	<i>15</i>
2.5. <i>Infrastruktura techniczna</i>	<i>17</i>
2.6. <i>Gospodarka i rolnictwo.....</i>	<i>19</i>
2.7. <i>Kapitał społeczny i ludzki.....</i>	<i>22</i>
2.8. <i>Analiza zasobów miejscowości Kłoczew.....</i>	<i>22</i>
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Kłoczew.....	24
4. Określenie, opis i uzasadnienie potrzeby realizacji zadań na lata 2008 - 2015	27
5. Wdrożenie i monitorowanie Planu.....	33
Podsumowanie	34
Spis tabel	35
Spis rysunków.....	35

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 – 2015 stanowi podstawę rozwoju miejscowości Kłoczew. Określa on cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2008 - 2015. Głównym celem Planu jest zmniejszenie różnic i dysproporcji, jakie występują w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich. Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych składników poprawy jakości życia i warunków pracy mieszkańców. Przygotowanie i uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości jest koniecznym warunkiem przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest „poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi ono rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich. Działanie „Odnowa i rozwój wsi” wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich. Realizacja działania stworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi.”¹

Plan Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 - 2015 zawiera charakterystykę miejscowości Kłoczew, opis zasobów służących odnowie miejscowości, ocenę mocnych i słabych strony miejscowości oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą warunkować przyszłość wsi i jej mieszkańców, cele i planowane kierunki rozwoju, zadania do realizacji wraz z harmonogramem działań i szacunkowym kosztorysem. Plan jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego.

¹ www.doradcaprow.pl

Podstawą opracowania Planu jest Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 - 2015. Plan Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 – 2015 koncentruje się na lokalnych przedsięwzięciach, które mają prowadzić do odtworzenia atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania a także do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców. Obejmuje on teren jednej miejscowości.

Dokument „Plan Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 – 2015” stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Kłoczew przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Kłoczew. Plan ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków Unii Europejskiej i innych.

Wszystkie zadania przewidziane do realizacji i zapisane w Planie stanowią wynik konsultacji społecznych oraz propozycji przedstawionych przez społeczność lokalną.

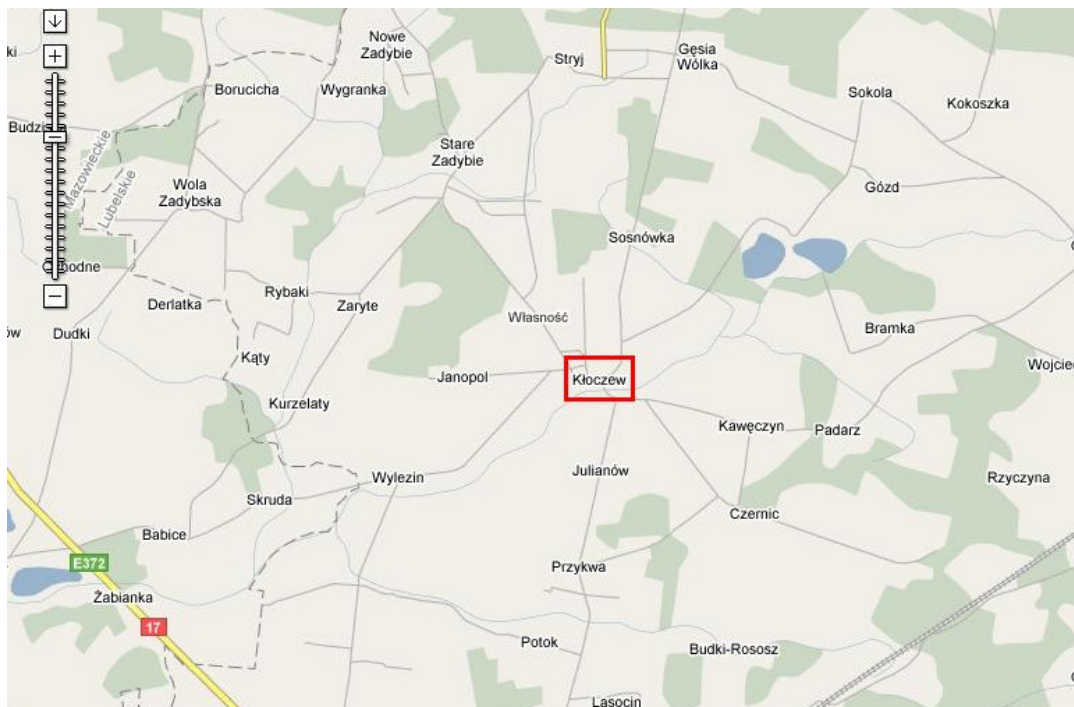
1. Charakterystyka miejscowości Kłoczew

1.1. Położenie miejscowości Kłoczew, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności

Kłoczew – wieś w Polsce położona w województwie lubelskim, w powiecie ryckim, w gminie Kłoczew. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa siedleckiego. Miejscowość jest siedzibą Gminy Kłoczew.

Powierzchnia miejscowości Kłoczew: 999,25 ha.

Rysunek 1. Położenie miejscowości Kłoczew

Źródło: www.mapy.eholiday.pl

Rysunek 2. Położenie miejscowości Kłoczew na tle powiatu ryckiego

Źródło: www.rycki.powiat.pl

Jedną z najbardziej istotnych charakterystyk populacji jest struktura ludności według wieku. Warunkuje ona intensywność procesów demograficznych, a w konsekwencji tempo zmian liczby ludności. Liczba ludności miejscowości Kłoczew została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w miejscowości Kłoczew (stan na dzień 31.07.2008 r.)

Miejscowość	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Kłoczew	1180	594	586

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Tabela 2. Liczba ludności wg grup wieku miejscowości Kłoczew (stan na dzień 31.07.2008 r.)

Miejscowość	0-7	8-18	19-60	pow. 60
Kłoczew	91	180	730	179

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Miejscowość Kłoczew jest jedną z największych pod względem liczby ludności miejscowości na terenie Gminy Kłoczew.

W strukturze płci zachowane są dysproporcje pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn. W 2006 roku wskaźnik feminizacji kształtował się na poziomie 98 K/100 M. Udział ludności w wieku produkcyjnym wynosi 55,63 % i stosunkowo wzrasta w porównaniu do lat poprzednich.

1.2. Historia miejscowości Kłoczew²

Z Kłoczewem nierozzerwalnie związana jest historia rodu Kłoczewskich zwanych też Kłoczewskimi herbu Rawicz. Pierwszym znanym przedstawicielem tego rodu był Waśko z Kłoczewa żyjący w pierwszej połowie XV wieku, jego żoną była Anna. Mieli dwóch synów: Wincentego i Piotra. Kroniki sądowe informują, że w 1443 roku dwaj bracia Wincenty i Piotr podzielili dobra odziedziczone po ojcu. Pierwsza wzmianka o miejscowości Kłoczew pochodzi z 1443 roku.

Nazwa Kłoczew wywodzi się od staropolskiego imienia „Kłocz”.

Synem lub wnukiem jednego w wyżej wymienionych braci z Kłoczewa był Jan z Kłoczewa, który w 1481 roku zabezpieczył finansowo swoją żonę Katarzynę na dobrach wsi Kłoczew dokonując odpowiedniego zapisu w pobliskim sądzie.

Spis podatkowy z 1508 roku informuje, że dziedzicem wsi był właśnie Jan z Kłoczewa. Do schedy w tej wsi występowali też jego bratankowie: Jan, Jerzy i Gabriel, z którymi Jan z Kłoczewa zawarł układ o podziale ziem. Wieś zapewne w tym czasie była podzielona między kilku rycerzy z tego rodu. Nie dla wszystkich starczyło ziemi w rodzinnej wsi i część z nich wyjechała w inne strony.

Niedługo po 1508 roku zmarł Jan z Kłoczewa, a wdowa po nim Katarzyna kupiła od jednej z córek bratanków męża jej dział w tej wsi i rządziła przez jakiś czas samodzielnie. Jan z Kłoczewa i jego żona Katarzyna pozostawili synów: Jana, Mikołaja i Marcina. W tamtych czasach często stosowano zasadę, że ojcowiznę dziedziczył

² Urząd Gminy Kłoczew

najmłodszy z synów, tak było i tym razem. Dziedzicem Kłoczewa po śmierci matki został Marcin Kłoczewski.

Z osobą Marcina Kłoczewskiego należy wiązać powstanie parafii katolickiej w Kłoczewie, która pierwotnie powstała dnia 15 II 1559 roku. Marcin Kłoczewski zdołał kupić (lub założyć) wiele wsi w tej okolicy, zmarł w 1561 roku a jego potomkami byli Piotr i Mikołaj.

Piotr Kłoczewski, około 1564 roku, objął ziemie odziedziczone po ojcu, czyli: Kłoczew, Przesmyk (Janopol), Padarz, Przykwa i Czernic. W Kłoczewie pewne niewielkie działki ziemi posiadał też niejaki Jan Brzeski a w Przykwie Andrzej Kłoczewski kuzyn Piotra.

Piotr Kłoczewski był wyznawcą kalwinizmu i zamienił drewniany kościół, wybudowany przez ojca na zbor. Jednak w 1569 roku Kłoczewski dokonał konwersji na katolicyzm ale nie zamieniono zboru na kościół katolicki a dokonano ponownej erekcji parafii, która miała miejsce w 1575 lub 1579 roku. Ponownie wybudowano drewniany kościół.

Kłoczewski posiadający liczne wsie osiągał duże dochody ze sprzedaży zboża. W dobrych (urodzajnych) latach statki należące do Kłoczewskiego spławiały do Gdańska nawet do 75 łasztów pszenicy (do 180 ton).

Jedyna córka Piotra Kłoczewskiego, Anna była żoną Kaspra z Kuflewa Oborskiego, zaś brat Piotra Kłoczewskiego Mikołaj był dziedzicem Ułęza, Drażgowa i innych wsi w ziemi stężyckiej. Kłoczewscy odgrywali, więc wiodącą rolę w powiecie stężyckim.

Piotr Kłoczewski nie pozostawił męskich potomków i po jego śmierci w 1580 roku Kłoczew przeszedł na własność bocznej linii rodu Kłoczewskich. Na pewien czas odsunięto od dziedziczenia córkę Piotra Annę i jej męża Kaspra Oborskiego. Dziedzicami wsi zostali Mikołaj, Gabriel i Anzelzm synowie Andrzeja Kłoczewskiego dziedzica Przyklewa. Właśnie ich wymieniają jako dziedziców wsi zapiski sądowe z urzędu grodzkiego w Lublinie z końca XVI wieku.

Zapewne bracia Kłoczewscy dziedziczyli w tej wsi na zasadzie dożywocia a następnie wieś przeszła na własność Oborskich. Oborscy byli blisko spokrewnieni z Leśniowolskimi z Leśnej Woli pod Warszawą (ci sami przodkowie obu rodów).

Mimo, że Kłoczewscy nie dziedziczyli już w tej okolicy to mieszkali nadal w granicach I Rzeczypospolitej. Ich potomkowie żyją do dziś. Według bazy PESEL z lat dziewięćdziesiątych w Polsce żyje obecnie około 107 osób o nazwisku Kłoczewski, głównie w dawnym białkopodlaskim, białostockim i lubelskim. Natomiast nazwisko Kłoczowski nosi obecnie w Polsce około 20 osób, z czego 5 osób w dawnym województwie lubelskim.

Na podstawie działów w rodzinie Oborskich i Leśnowolskich dziedzicem dóbr kłoczewskich w początku XVII wieku został Prokop Leśnowolski, syn Jana kasztelana czerskiego. Prokop Leśnowolski był ważną postacią w ówczesnej Polsce, miał liczne dobra ziemskie, głównie na Podlasiu. W 1646 roku został kasztelanem podlaskim a w 1652 został wojewodą podlaskim. Mimo, że był dziedzicem wielu dóbr nie zapomniał o Kłoczewie. W Kłoczewie, jeszcze w połowie XVII wieku, był drewniany kościół. Leśnowolski ufundował nowy kościół w tej wsi. Budowa tej świątyni zasługuje na dokładny opis, ponieważ kościół ten budowano ponad 100 lat. Około 1650 roku budowę murowanej świątyni rozpoczął Prokop Leśnowolski wraz z miejscowym proboszczem Tomaszem Augustynowiczem. Z tego okresu pochodzą mury prezbiterium oraz fundamenty nawy. Niedługo po rozpoczęciu budowy wybuchła wojna ze Szwecją a po niej wojna z Rosją i rokosz Zebrzydowskiego. Kraj był zrujnowany a Leśnowolscy pewnie nie mieli środków na budowę, więc prace przerwano.

Prokop Leśnowolski ożenił się z Barbarą z Oleśnik i miał z nią dwoje dzieci Jana Franciszka i Dorotę. Żona Leśnowolskiego, Barbara wcześniej zmarła i Leśnowolski ożenił się powtórnie z Katarzyną Wojnianką wdową po Kazimierzu Sapieszce. Dzięki temu małżeństwu wzbogacił się o dzierżawę starostwa niemonoickiego. Katarzyna Wojnianka z małżeństwa z Sapiehą miała córkę Annę. Prokop Leśnowolski został, więc jej ojczymem. Prokop Leśnowolski zmarł w 1653 roku.

Córka Leśnowolskiego, Dorota wyszła za mąż za kasztelana lubelskiego Stanisława Firleja. Syn Prokopa Leśnowolskiego, Jan Franciszek studiował w Padwie i jeszcze za życia ojca został starostą brańskim. Jan Franciszek ożenił się z córką swojej macochy z jej poprzedniego małżeństwa Anną Sapieżanką. Jan Franciszek nie przeżył ojca i zmarł w tym samym 1653 roku, a dobra kłoczewskie przeszły na jego syna Andrzeja Leśnowolskiego. Tymczasem wdowa po Janie Franciszku, Anna z Sapiechów po śmierci męża wyszła za mąż za Zygmunta Feliksa Parysa kasztelana lubelskiego.

Kłoczew i okolice ucierpiały znacznie podczas potopu szwedzkiego. Według danych za rok 1661 w dobrach Kłoczew naliczono tylko 94 domy mieszkalne. W tym czasie wieś Kłoczew liczyła 197 mieszkańców (1664 r.) a do dóbr Kłoczew należały oprócz wsi Kłoczew, następujące wsie: Slim, Przesmyk, Przykwa, Czerniec, Kawęczyn i Padarz.

Z 1661 roku pochodzi interesujący zapis dotyczący tej wsi z „Lustracji dóbr królewskich...”, opisując wieś królewską Zadyb wspomniano, że graniczy ona z Kłoczewem miasteczkiem dziedzicznym³. Nie ma innych źródeł dotyczących tego, że Kłoczew był miastem. Być może był to błąd lustratorów a może wieś była tak znaczna, że uważano ją potocznie za miasteczko.

W końcu XVII wieku wznowiono budowę kościoła w Kłoczewie za czasów proboszcza Jana Malewskiego.

Andrzej Leśnowolski, syn Jana Franciszka, kolejny dziedzic Kłoczewa nie ożenił się a gdy zmarł bezpotomnie około 1675 roku, matka nieżyjącego Andrzeja, Anna z Sapiechów 1-voto Leśnowolska 2-voto Parysowa przejęła siłą te dobra i przekazała swojemu nowemu mężowi Parysowi. Według rodziny Leśnowolskich stało się to bezprawnie i pozwano Parysów do sądu, ponieważ uważano, że dobra kłoczewskie należą się Leśnowolskim. Sprawa ciągnęła się długie lata, podczas, których dobra te użytkowali Parysowie. Ubocznym skutkiem nierozwiązanej sprawy własności Kłoczewa było zaniechanie rozpoczętej budowy kościoła.

Sprawa sądowa o Kłoczew skończyła się wreszcie w 1722 roku, sąd nakazał przekazanie tych dóbr Leśnowolskim. Nie było żyjących potomków Prokopa

³ „Lustracja dóbr królewskich województwa sandomierskiego 1660-1666”. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1977, s. 173

Leśnowolskiego, więc te dobra przekazano rodzinie brata Prokopa, Marcina Leśnowolskiego. Dobra kłoczewskie przeszły na potomków Anny z Leśnowolskich córki Marcina Leśnowolskiego, bratanicy Prokopa Leśnowolskiego. Anna z Leśnowolskich wyszła za mąż za Wawrzyńca Rostworowskiego chorążego kaliskiego. Potomkiem Anny z Leśnowolskich i Wawrzyńca Rostworowskiego był Jan Wiktoryn Rostworowski kasztelan wiski i podczaszy czerski dziedzic dóbr kłoczewskich od około 1735 roku.

W latach trzydziestych i czterdziestych XVIII wieku Jan Ciołkoszewicz proboszcz zastowski, samozwańczy architekt na nowo rozpoczął niedokończoną budowę kościoła, ale zmieniono pierwotne plany. Fundatorem był Jan Wiktoryn Rostworowski, z tego okresu pochodzą dwie wieże od strony zachodniej. W latach pięćdziesiątych za czasów nowego proboszcza Andrzeja Sebastiana Sojewskiego dokonano kolejnej zmiany planów i znowu zaczęto prace. Wtedy to wybudowano dzwonnice i kaplicę św. Barbary. Założono wreszcie sklepienie, wybudowano ogrodzenie i wschodnią część kościoła. Konsekracja świątyni nastąpiła dopiero w 1793 roku. W XIX i XX wieku dokonywano licznych remontów. Ostatecznie w Kłoczewie jest barokowy, murowany jednonawowy kościół. Na przełomie XVII i XVIII wieku wybudowano też szpital przykościelny, który w końcu XVIII wieku zamieniono na plebanię.

Po śmierci Jana Wiktoryna Rostworowskiego (około 1766) dobra kłoczewskie przeszły na jego syna Konstantego Rostworowskiego, podkomorzego stężyckiego ożenionego z Anną z Cieciszewskich.

W 1787 roku w tej miejscowości mieszkało 359 osób. Była to najludniejsza wieś w okolicy.

Po Konstantym Rostworowskim dziedzicami dóbr zostali jego potomkowie: Julian, Teodora, Aniela i Felicjana. W 1817 roku na skutek działów rodzinnych cały majątek przeszedł na Juliana Rostworowskiego, który dziedziczył tu aż do 1856 roku. W tym czasie część folwarków była dzierżawiona różnym osobom a inne folwarki zostały wyłączone z dóbr kłoczewskich.

W 1856 roku uszczuplone dobra kłoczewskie kupił Jan Marcinkowski. Za Marcinkowskiego nastąpiło uwłaszczenie ziemi dworskiej. W tej wsi utworzono 41 gospodarstw rolnych na 713 morgach ziemi. W 1882 roku w Kłoczewie było 37 domów a mieszkali tu 393 osoby. Tak opisano wieś w tym czasie. „*Pozycja płaska (...) grunt II klasy pszennej, I-klasy żytni, łąki dobre, gospodarstwa płodozmianowe, serwituty zamienione, ogród starannie prowadzony, budynki w dobrym stanie, młyn wodny*”⁴.

W 1864 roku Kłoczew stał się siedzibą Gminy Kłoczew, której granicę w większości pokrywają się z dzisiejszymi granicami Gminy.

W 1874 roku właścicielem dóbr Kłoczew zostali: Edward Szydłowski i Henryk Kiwerski. Szydłowski dziedziczył do 1880 roku, a po jego śmierci dziedziczyły jego dzieci, jednak już w 1882 roku właścicielami stali się Porazińscy. Porazińscy kupili ten majątek za 100 000 rubli dnia 12 X 1882 roku a rok później sprzedali go Tarnowskiemu. Byli to ostatni dziedzice tych dóbr, które najpóźniej w 1919 roku zostały całkowicie rozparcelowane.

W 1921 roku Kłoczew był miejscowością mającą 69 domów i 415 mieszkańców. W okresie międzywojennym Kłoczew był siedzibą gminy i ważnym ośrodkiem handlu i usług.

Na miejscu była poczta. Cieslą w Kłoczewie był A. Barański. Gorzelnia należała do Piaskowskiego. W Kłoczewie działała jadalnia należąca do H. Kopcia i S. Zaczka. Było tu kilka sklepów „kolonialnych” należały do: J. Kryczki, A. Kudonia, i J. Wojtasia. Kołodziejem był J. Bieńko, kowalami w Kłoczewie byli Stanisław Flisek i J. Stachurski. Działała też Spółdzielnia Mleczarska. Młyny w tej wsi należały do: L. Czerniewskiego i F. Pieniążka.

Murarzem był S. Łysoń. Handlem nierogacizną zajmował się A. Wielgosz. Rzeźnikiem był T. Żuczek. Sklep z alkoholem posiadał Piesiewicz. Sklepy spożywcze prowadzili J. Kudoń, T. Zaczek i J. Wierucka. Stolarzem był J. Łukasik a szewcem W. Głowacki.

Kłoczew był siedzibą gminy do II wojny światowej. Rozwój Gminy Kłoczew zatrzymała II wojna światowa.

⁴ „Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Wawelskiego”. Tomy I-XIV. Warszawa 1880-1902, tom IV, s. 179

1.3. Przestrzenna struktura miejscowości Kłoczew

Miejscowość Kłoczew jest ośrodkiem administracyjnym, handlowym i kulturalnym Gminy, jest ona również najlepiej rozwiniętym przestrzennie ośrodkiem osadniczym. W miejscowości nie występują otwarte przestrzenie wspólne (rynek, centralny deptak). W Kłoczewie istnieje plac targowy, znajduje się on na prywatnej posesji. Brak jest dominanty przestrzennej.

Wieś Kłoczew ma charakter osiedla wiejskiego. Sieć osadnicza miejscowości charakteryzuje się zabudową zwartą, liniową. Na terenie miejscowości Kłoczew przeważa zabudowa zagrodowa. W miejscowości Kłoczew znajduje się osiedle domów jednorodzinnych, występuje także zabudowa wielorodzinna.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Kłoczew

2.1. Zasoby przyrodnicze

Pod względem fizyczno-geograficznym miejscowość Kłoczew leży na obszarze mezoregionu Wysoczyzna Żelechowska, należącego do makroregionu Nizina Południowopodlaska. Obszar miejscowości Kłoczew leży w dorzeczu Wisły w zlewni rzeki Okrzejki. Rzeka ta posiada czyste wody, czego świadectwem jest obecność w niej raków i żółwia błotnego. Na terenie miejscowości Kłoczew lasy nie występują.

Na terenie miejscowości Kłoczew nie występują obszary o międzynarodowej i krajowej randze przyrodniczo-krajobrazowej oraz wchodzące w skład Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. Głównym i praktycznie jedynym funkcjonującym ciągiem powiązań jest dolina Okrzejki. Stanowi ona regionalny ciąg ekologiczny, wiążący przestrzeń ekologiczną Gminy z cennymi obszarami przyrodniczymi, zwłaszcza z Nadwiślańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu na zachodzie. Miejscowość Kłoczew posiada ponadto możliwości rozwoju bazy turystycznej w oparciu o zbiornik wodny w Kłoczewie.

Na terenie miejscowości Kłoczew znajduje się 5 pomników przyrody: 4 dęby szypułkowe i 1 wiąz szypułkowy.

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie Gminy Kłoczew występują zabytki historyczne wpisane do rejestru zabytków. Wśród nich można wyróżnić: zabytki architektury i budownictwa, zespoły dworskie, miejsca pamięci narodowej, cmentarze, kapliczki, figury i krzyże przydrożne.

Do cennych obiektów historycznych znajdujących się na terenie miejscowości Kłoczew należy Zespół Kościoła Parafialnego z przełomu XVII-XVIII w p.w. Jana Chrzciciela w Kłoczewie obejmujący: kościół murowany, kaplicę p.w. św. Barbary, dzwonnice, ogrodzenie z bramą, plebanię i park. Proboszczem jest ks. Andrzej Olszewski.

Rysunek 3. Zespół Kościoła Parafialnego z przełomu XVII-XVIII w p.w. Jana Chrzciciela w Kłoczewie

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Do ciekawych obiektów figurujących w ewidencji dóbr kultury należy cmentarz parafialny w Kłoczewie z XIX wieku.

Główne działania w zakresie zachowania obiektów historycznych na terenie miejscowości Kłoczew polegają na ochronie istniejących wartości kulturowych, zachowaniu tożsamości kulturowej w sferze materialnej i kształtowaniu harmonijnego krajobrazu kulturowego.

2.3. Obiekty i tereny

W miejscowości nie występują skwery, ścieżki rowerowe i rynki. Przez teren miejscowości nie przebiega szlak pieszy, rowerowy. Miejscem atrakcyjnym pod względem turystycznym jest park zabytkowy o powierzchni 2 ha, założony w II połowie XVII wieku. Na terenie parku występuje wielogatunkowy drzewostan, pomniki przyrody oraz stawy. W parku znajduje się także murowana plebania z II połowy XVII wieku.

2.4. Infrastruktura społeczna

Potrzeby i preferencje społeczności lokalnej obejmują sfery materialnych warunków bytu oraz zapewniających bezpieczeństwo i umożliwiających rozwój osobowości. Dotyczą one szeroko rozumianego środowiska życia. Stopień i warunki zaspokajania tych potrzeb zależą od istniejących przepisów prawa, ogólnego poziomu społeczno-gospodarczego oraz skuteczności funkcjonowania władz publicznych. Ważna jest także wielkość środków finansowych przeznaczanych na zaspokajanie określonych potrzeb społecznych.

Na terenie miejscowości Kłoczew funkcjonuje Zespół Szkół w Kłoczewie oraz Zaoczne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Rysunek 4. Zespół Szkół w Kłoczewie

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Tabela 3. Aktualny stan szkół podstawowych i gimnazjalnych w miejscowości Kłoczew ⁵

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów z klasą o	Liczba pracowników pedagogicznych	Liczba pracowników obsługi
Zespół Szkół Kłoczew	412	19	36,91	12,5

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Aktualna sieć szkolnictwa zaspakaja rzeczywiste potrzeby społeczne.

Mieszkańcy gminy mają do swojej dyspozycji Bibliotekę Publiczną zlokalizowaną w Kłoczewie.

W Kłoczewie znajduje się Przychodnia Stomatologiczna i z apteki. Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Kłoczew zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Finansowanie pomocy społecznej odbywa się ze środków:

- budżetu Gminy z przeznaczeniem na finansowanie zadań własnych,
- dotacji celowych budżetu centralnego z przeznaczeniem na realizację zadań zleconych Gminie z zakresu pomocy społecznej.

Usługi kultury w Gminie Kłoczew reprezentowane są przez: Gminną Bibliotekę Publiczną oraz Gminny Ośrodek Kultury w Kłoczewie.

⁵ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, str. 17

W miejscowości Kłoczew brak jest muzeum, nie ma izb pamięci.

2.5. Infrastruktura techniczna⁶

Komunikacja

Układ komunikacyjny miejscowości Kłoczew tworzą drogi o znaczeniu powiatowym i gminnym. Przez teren miejscowości nie przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie. Miejscowość Kłoczew położona jest w pobliżu drogi krajowej nr 17 relacji Lublin-Warszawa.

Powiązania kolejowe umożliwia linia kolejowa relacji Dęblin-Łuków przebiegająca przez południowo-wschodni odcinek Gminy.

Istniejące ciągi drogowe i komunikacyjne wymagają modernizacji. Na terenie miejscowości brak jest ciągów drogowych dla ruchu rowerowego.

Tabela 4. Wykaz dróg publicznych na terenie miejscowości Kłoczew⁷

Nr drogi	Nazwa odcinka
Drogi gminne	
102812 L	Kłoczew – Sękata
102814 L	Kłoczew – Sosnówka – dr. pow. 1421 L (Gęsia Wólka)
102815 L	dr.pow.1415 L – Kol. Kłoczew – dr. pow. 1421 L
Drogi powiatowe	
0410 L	/ Trojanów / gr. woj. -Kłoczew
0415 L	Ryki / ul. Poniatowskiego, ul. Królewska / -Kłoczew – gr. woj. /Żelechów /
0416 L	Kurzelaty - Kłoczew
0420 L	Kłoczew –Gózd – Okrzeja
0421 L	Kłoczew – Padarz - Rzyczyna
0422 L	Kłoczew –Czernic- Grabów Szlachecki

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Miejscowość Kłoczew obsługuje komunikacja autobusowa. Realizowane są połączenia z Łukowem, Siedlcami, Lublinem, Rykami i miejscowościami sąsiednimi. W miejscowości Kłoczew znajduje się prywatna stacja paliw płynnych i gazowych oraz 2 stacje gazu płynnego LPG.

⁶ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, str. 20 - 24

⁷ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, str. 21

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Miejscowość Kłoczew wyposażona jest w sieć wodociągową. W Kłoczewie zlokalizowana jest jedna z czterech stacji uzdatniania wody znajdujących się na terenie Gminy Kłoczew.

W sieć kanalizacyjną wyposażona jest częściowo tylko miejscowość gminna Kłoczew. Łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie miejscowości wynosi 0,3 km, ilość przyłączy: 6 z sieci kanalizacyjnej korzysta: 30 mieszkańców.

Tabela 5. Kanalizacja, wodociągi, szamba i zagrodowe oczyszczalnie ścieków na terenie miejscowości Kłoczew w 2007⁸

Wieś/Sołectwo (ujęcia)	Kłoczew
Sieć wodociągowa (km)	44,4
Przyłącza wodociągowe (km)	18,6
Ilość przyłączy wodociągowych (szt.)	488
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	0,3
Przyłącza kanalizacyjne (km)	0,2
Przyłącza kanalizacyjne (szt.)	6
Szamba (szt.)	501
Zagrodowe oczyszczalnie (szt.)	0

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

Miejscowość Kłoczew nie posiada zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych. Na terenie miejscowości funkcjonują tylko indywidualne systemy kanalizacji sanitarnej odprowadzające ścieki do zbiorników bezodpływowych. Wykonany jest jedynie odcinek kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kłoczew o łącznej długości 0,3 km, do którego podłączony jest budynek Urzędu Gminy w Kłoczewie, Zespół Szkół w Kłoczewie oraz kilku indywidualnych odbiorców. Ścieki odprowadzane są do lokalnego osadnika. Ścieki sanitarne od indywidualnych odbiorców odprowadzane są do szamb i wywożone przez prywatnych przewoźników do oczyszczalni ścieków w Rykach.

Na terenie miejscowości Kłoczew nie ma zlokalizowanego wysypiska śmieci. Gospodarka odpadami prowadzona jest na podstawie uchwalonego przez Radę Gminy „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kłoczew”.

⁸ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, str. 23

Gazyfikacja oraz zaopatrzenie w ciepło

Miejscowość Kłoczew jest jedną z czterech zgazyfikowanych miejscowości w Gminie Kłoczew.

Na terenie miejscowości Kłoczew nie przewiduje się sieciowego zaopatrzenia mieszkańców w ciepło. Budynki będą ogrzewane indywidualnie. Preferuje się wykorzystanie gazu ziemnego na cele grzewcze, co ma szczególne znaczenie dla ochrony środowiska.

Elektroenergetyka

Miejscowość Kłoczew nie posiada na swoim terenie źródeł energii średniego napięcia. Zasilana jest średnim napięciem ze stacji elektroenergetycznych 110/115 kV znajdujących się w Sobolewie i Stoczku Łukowskim, które stanowią źródło zasilania podstawowego. W sytuacjach awaryjnych miejscowość może być zasilana ze stacji w Rykach i Dęblinie.

2.6. Gospodarka i rolnictwo⁹

Miejscowość Kłoczew ma charakter typowo rolniczy, o czym przesądzają: peryferyjne położenie w stosunku do większych ośrodków miejskich (Lublina, Warszawy, Radomia, Siedlec) oraz niewielkie najbliższe miasta (Ryki – 10, 8 tys. mieszkańców, Żelechów – ok. 4 tys. mieszkańców). Podstawowym źródłem dochodów ludności jest działalność rolnicza. Na terenie miejscowości niewiele jest podmiotów stwarzających miejsca pracy poza rolnictwem.

Na terenie miejscowości nie ma większych zakładów produkcyjnych. W sektorze prywatnym przeważa drobna działalność gospodarcza w sferze handlu, usług i produkcji. Część mieszkańców jest zatrudniona w jednostkach oświaty, zdrowia i administracyjno-finansowych.

Bardzo wysoki udział sektora rolnego w strukturze zatrudnienia i dosyć niski wskaźnik pracujących poza rolnictwem wskazują na rolno-usługowy charakter.

⁹ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, str. 14 – 16

Rynek pracy w miejscowości Kłoczew nie pokrywa zapotrzebowania lokalnej społeczności.

Struktura bezrobocia charakteryzuje się dominacją osób w wieku mobilności zawodowej i wysokim udziałem osób z niskimi kwalifikacjami.

Kłoczew posiada warunki glebowe średniej jakości dla produkcji rolnej. Przeważają gleby klasy bonitacyjnej: III a i III b oraz IV a i IV b. Gleby klasy V i VI stanowią około 40 % ich ogólnej powierzchni. Przeważają grunty orne kompleksu żytniego bardzo dobrego, dobrego i słabego.

Struktura gospodarcza miejscowości Kłoczew jest monofunkcyjna. Główną gałęzią produkcji jest gospodarka rolna.

Kłoczew charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami naturalnymi, przeciętną strukturą obszarową gospodarstw rolnych i dość wysokim poziomem produkcji zwierzęcej.

W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż i ziemniaków, a także produkcja owoców miękkich. W produkcji zwierzęcej zdecydowanie przeważa chów bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Podstawowym problemem dotyczącym sytuacji gospodarczej miejscowości Kłoczew i struktury zatrudnienia jest zbyt rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych.

Zakłady usługowe i rzemieślnicze świadczą usługi w zakresie produkcji rolniczej i potrzeb bytowych mieszkańców. Handel i usługi skoncentrowane są w sektorze prywatnym. Na terenie miejscowości funkcjonuje dość dobrze rozwinięta sieć sklepów.

Do największych firm działających na terenie miejscowości Kłoczew, stwarzających miejsca pracy poza rolnictwem należy POLFRAMET zatrudniający 110 osób, zajmujący się produkcją konstrukcji stalowych.

Miejscowość Kłoczew pełni rolę ośrodka administracyjno-usługowego Gminy Kłoczew. Funkcja administracyjna sprawowana jest przez Urząd Gminy w Kłoczewie.

Ze względu na walory turystyczne, część mieszkańców widzi szansę w prowadzeniu działalności agroturystycznej jako dodatkowego źródła dochodu.

Zakłada się, że w najbliższych latach, z powodu rozszerzającej się sukcesywnie roku na rok oferty turystycznej, w miejscowości Kłoczew najszybciej będzie rosła liczba osób zatrudnionych w handlu i usługach. Miejscowość posiada możliwości rozwoju bazy usług turystycznych w oparciu o zbiornik wodny w Kłoczewie.

Na terenie miejscowości Kłoczew znajdują się:

- Urząd Gminy Kłoczew,
- Urząd Pocztowy,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej:
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SAN – DEM”,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Przychodnia Specjalistyczna;
- Oddział Banku Spółdzielczego,
- Stacje paliw – 4 szt.,
- Gastronomia– Restauracje, Bary, Jadłodajnie, Kawiarnie:
 - „Zajazd Królewski” restauracja i miejsca noclegowe – 5 pokoi, ok. 10-12 miejsc noclegowych,
 - Bar Gastronomiczny „Marzenie”;
- Gminna Spółdzielnia, Samopomoc Chłopska,
- Zespół Szkół,
- drukarnia,
- hurtownia,
- 2 składy budowlane,
- 2 piekarnie,
- firma Mariana Miłosza – plastikowe kołki do ocieplania,
- ubojnia i masarnia,
- 2 zakłady stolarskie,
- warsztat samochodowy,
- Mróz – transport kostek bud.,
- 2 zakłady fryzjerskie.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie miejscowości Kłoczew znajduje się świetlica i klub wiejski. Nie spełniają one wymogów niezbędnych do prowadzenia działalności kulturalnej dla mieszkańców. Stąd potrzeba ich modernizacji i doposażenia w niezbędny sprzęt. W Kłoczewie istnieje Koło Gospodyń Wiejskich. Na terenie miejscowości działa także jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

Aktywność społeczna, kulturalna i sportowa na terenie miejscowości Kłoczew przybiera różne formy. Zaliczyć tu można przede wszystkim działalność: instytucji obsługi kultury w dużej mierze będących skutkiem realizacji zadań własnych gminy (jako część infrastruktury społecznej - np. biblioteka, ośrodek kultury), działalność stowarzyszeń kulturalnych, społecznych, oświatowych, turystyczno-krajoznawczych, działalność klubów sportowych, czy cykliczne organizowanie imprez kulturalnych lub sportowych.

Działalność kulturalna i sportowa w miejscowości Kłoczew skupia się głównie w placówkach oświatowych i Gminnym Ośrodku Kultury.

Na terenie miejscowości działa klub sportowy „Sparta”.

Gmina Kłoczew podjęła uchwałę o przystąpieniu do Stowarzyszenia „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” skupiającego gminy Powiatu Łukowskiego i gminę Nowodwór. Celem stowarzyszenia jest rozwój i aktywizacja obszarów wiejskich w ramach Programu Leader.

W czerwcu w Kłoczewie organizowany jest Festiwal Amatorskich Zespołów Muzycznych.

W Kłoczewie istnieje Stowarzyszenie Polskich Kombatantów, Koło Gminne w Kłoczewie. Prezes Jan Cuch.

2.8. Analiza zasobów miejscowości Kłoczew

Zasoby miejscowości to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć dotyczących odnowy

wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko, przyrodnicze, środowisko kulturowe, dziedzictwo religijne i historyczne, tereny i obiekty, gospodarkę i rolnictwo, przyjezdnych i sąsiadów, instytucje, organizacje społeczne.

Tabela 6. Zasoby miejscowości Kłoczew

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu			X	
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)		X		
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)	X			
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty			X	
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			X	
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny			X	
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego		X		
- zabytki			X	
- zespoły artystyczne			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu	X			
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, gwara		X		
- legendy, podania i fakty historyczne	X			
- ważne postacie historyczne		X		
- specyficzne nazwy		X		
Tereny i obiekty				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe			X	
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		X		
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i przemysłowe		X		
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	X			
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji			X	
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Przyjezdni i sąsiedzi				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)	X			
- ruch tranzytowy	X			
- przyjezdni stali i sezonowi	X			
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły			X	
- Dom Kultury				X
Organizacje społeczne				
- OSP			X	
- KGW			X	
- Stowarzyszenia			X	

Źródło: Urząd Gminy Kłoczew

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Kłoczew¹⁰

Przeprowadzenie tzw. analizy SWOT jest jednym z czynników umożliwiających podjęcie prawidłowej decyzji na podstawie posiadanych informacji. Umożliwia ona usystematyzowanie danych i podpowiada kierunki rozwiązań. Przeprowadzenie jej jest niezbędne dla prawidłowej oceny sytuacji.

Zagrożenia wynikają z wielu słabych stron i z negatywnych uwarunkowań zewnętrznych, często połączonych między sobą. Szanse są oparte na mocnych stronach, ich połączonym działaniu w przyszłości oraz na współdziałaniu z nimi wielu korzystnych uwarunkowań zewnętrznych.

Mocne strony

- nieskażone środowisko przyrodnicze, czyste powietrze, walory turystyczno – krajobrazowe (duże akweny wodne),
- położenie geograficzne,
- walory historyczne (zabytki),
- dogodne możliwości rozwoju turystyki i rekreacji,
- wysoki poziom zwodociągowania miejscowości,
- rolniczy charakter miejscowości,
- potencjał ludzki,
- relatywnie niskie koszty pracy,
- duże zaplecze doskonałej jakości produktów rolnych, jako bazy dla rozwoju produkcji i przetwórstwa żywnościowego (mleczarstwo, owoce miękkie),

Słabe strony

- zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych,
- niski poziom skanalizowania miejscowości,
- brak pełnej gazyfikacji miejscowości,
- brak terenów pod inwestycje i zabudowę indywidualną,

¹⁰ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, str. 25-27

- rozdrobienie gospodarstw rolnych i słabe klasy gleb,
- niski poziom infrastruktury turystycznej (baza żywieniowa i noclegowa, trasy turystyczne),
- brak ciągów pieszych i rowerowych,
- brak lokalnych przydomowych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej,
- przestarzała sieć energetyczna,
- słaba infrastruktura rekreacyjno – sportowa (brak obiektów sportowych, boisk, placów zabaw),
- brak dostępu do szybkiego łącza internetowego,
- brak „klubów wiejskich”,
- brak zagospodarowania centrów wsi,
- brak przedszkola,
- brak regulacji rzek i cieków wodnych,
- brak środków finansowych na przedsięwzięcia o charakterze lokalnym,
- wyludnianie się miejscowości, niż demograficzny, starzejące się społeczeństwo,
- dzikie wysypiska śmieci,
- wyeksploatowany sprzęt ratowniczy OSP.

Szanse

Otoczenie zewnętrzne

- trwała koniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie umożliwiająca wzrost eksportu polskich towarów, co sprzyjać będzie poprawie koniunktury gospodarczej w Polsce,
- realizacja spójnej i kompleksowej polityki regionalnej Państwa kompatybilnej z rozwiązaniami Unii Europejskiej skierowanej na wyrównywanie dysproporcji rozwojowych i tworzenie trwałych podstaw rozwoju gospodarczego w poszczególnych województwach oraz stworzenie niezbędnej do tego struktury instytucjonalnej (jest to wstępny warunek uzyskania środków finansowych z funduszy pomocowych tej organizacji – fundusze strukturalne i Fundusz Spójności),

- maksymalne wykorzystanie przez Polskę pomocy finansowej Unii Europejskiej (kwoty przeznaczonej dla naszego kraju w latach 2004-2006 i w latach następnych) z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- decentralizacja finansów publicznych oraz stabilne regulacje w zakresie finansowania jednostek samorządu terytorialnego z budżetu państwa,
- rozwój współpracy sektora publicznego, w tym samorządowego z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju edukacji, kultury i sztuki oraz opieki społecznej. Wspieranie rozwoju wolontariatu jako formy pomocy osobom i rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Otoczenie gminne

- przyspieszenie niezbędnych zmian w wyposażeniu infrastrukturalnym w wyniku odpowiedniego ukierunkowania wsparcia środkami UE,
- zapotrzebowanie na usługi turystyczno - rekreacyjne i produkty rolnictwa ekologicznego. Rozwój turystyki wiejskiej oraz rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy rekreacyjno-turystycznej. Tworzenie ścieżek rowerowych. Budowa zbiornika małej retencji,
- nieskażone środowisko przyrodnicze, czyste powietrze, walory turystyczno - krajobrazowe mogą być zachętą do lokowania obiektów wymagających takich warunków oraz do rozwoju funkcji rekreacyjnych,
- poprawa infrastruktury drogowej,
- rozbudowa infrastruktury sportowej,
- tworzenie warunków dla rozwoju małych i średnich firm,
- kompleksowa promocja miejscowości Kłoczew,
- aktywizacja mieszkańców miejscowości,
- udział w Partnerstwie Lokalnym.

Zagrożenia

Otoczenie zewnętrzne

- niewykorzystanie pomocy finansowej Unii Europejskiej przeznaczonej dla Polski w latach 2007-20015 (Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności),

- niskie tempo wzrostu produktu krajowego brutto (poniżej 5% rocznie),
- wzrost poziomu inflacji, co w konsekwencji spowoduje wzrost cen towarów i usług oraz oprocentowania kredytów bankowych dla ludności i podmiotów gospodarczych,
- wzrost zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim – pauperyzacja osób i rodzin, co prowadzi do ich wykluczenia społecznego.

Otoczenie gminne

- niekorzystna sytuacja demograficzna spowodowana występującym od kilku lat ujemnego przyrostu naturalnego oraz odpływu ludzi młodych - migracji w poszukiwaniu zatrudnienia. Wpływa to na proces starzenia się ludności,
- duża liczba małych gospodarstw rolnych,
- bierność społeczności lokalnej,
- brak terenów pod inwestycje.

4. Określenie, opis i uzasadnienie potrzeby realizacji zadań na lata 2008 - 2015

Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości Kłoczew są wewnątrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Zadania planowane w Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015 do realizacji w miejscowości Kłoczew:

- Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Kłoczewie.
- Przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne.
- Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Kłoczewie.
- Budowa sieci kanalizacyjnej w Kłoczewie.

- Wyposażenie budynku GOK i budowa placu zabaw.
- Remont i wyposażenie budynku strażnicy OSP oraz rozbudowa parkingu.
- Odnawianie elewacji zewnętrznej i dachów w budynkach architektury sakralnej.
- Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców poprzez budowę chodników.

Rozwój infrastruktury technicznej ma największe znaczenie dla powodzenia programów rozwoju obszarów wiejskich. Od poziomu rozwoju infrastruktury technicznej zależy to jak będzie rozwijała się lokalna gospodarka i jak będą zaspokajane potrzeby społeczne mieszkańców.

Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa warunków i jakości życia mieszkańców miejscowości Kłoczew, a także kreowanie wizerunku obszaru o ważnych funkcjach turystyki, rekreacji i kultury. Realizacja zamierzonego działania przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców i polepszenia wizerunku miejscowości.

1. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Kłoczewie.

Planowana jest budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Kłoczewie.

Z obiektu korzystać będą uczniowie szkoły oraz mieszkańcy gminy

Zadanie to przyczyni się do poprawy dostępności do bazy sportowej, da szansę na stworzenie komfortowego zaplecza dla mieszkańców chcących aktywnie spędzać wolny czas uprawiając sport, pozwoli propagować zdrowy model życia tak wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców wsi. Ponadto osiągnięcie celu wpłynie m. in. na zwiększenie atrakcyjności miejscowości Kłoczew, wzrost liczby osób uprawiających sport, rozwój młodych talentów sportowych, zwiększenie popularyzacji sportu wśród młodzieży i osób dorosłych oraz poprawę stanu zdrowia i kondycji mieszkańców (w szerszej perspektywie czasowej). Oczekiwany rezultat jest także wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości, poprawa estetyki wsi oraz stworzenie komfortowego zaplecza dla mieszkańców chcących aktywnie spędzać wolny czas uprawiając sport.

2. Przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

Planowana jest przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne na terenie miejscowości Kłoczew.

Budowa oświetlenia przyczyni się do zwiększenia oszczędności finansowych, poprawi się także jakość życia mieszkańców, zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców. Inwestycja ta spowoduje poprawę estetyki miejscowości, zwiększy atrakcyjność turystyczną. Powstaną także korzyści ekologiczne, które wynikały będą z wdrożenia energooszczędnych technologii.

3. Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Kłoczewie.

Planowana jest budowa gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Kłoczew zgodnie z wymogami technologicznymi. Celem realizacji tego zadania jest budowa infrastruktury sanitarnej zgodnie z wymogami i standardami w zakresie ochrony środowiska. Inwestycja ta zwiększy atrakcyjność inwestycyjną Gminy, spowoduje pełne wykorzystanie przepustowości oczyszczalni, przyczyni się do zmniejszenia kosztów eksploatacji dla mieszkańców. Poprawi się jakość życia mieszkańców. Powstaną także korzyści ekonomiczne: ochrona środowiska: poprawa stanu czystości wód rzek, ochrona gleb, zwiększenie poziomu redukcji zanieczyszczeń.

4. Budowa sieci kanalizacyjnej w Kłoczewie.

Planowana jest budowa sieci kanalizacyjnej w Kłoczewie. Celem realizacji zadania jest budowa infrastruktury sanitarnej. Zakres inwestycji obejmuje wykonanie sieci kanalizacji grawitacyjnej zbierającej ścieki z gospodarstw indywidualnych wraz z ich odprowadzeniem do oczyszczalni ścieków. Inwestycja ta będzie miała korzystny wpływ na stan zdrowia mieszkańców. Z realizacji zadania wynikały będą także korzyści:

- ekonomiczne – dochody z tytułu opłat za ścieki,
- społeczne – polepszenie standardu życia mieszkańców,
- ekologiczne – likwidacja istniejących oraz zapobieżenie budowie nowych szamb, stanowiących zagrożenie dla środowiska naturalnego, zmniejszenie ilości

zanieczyszczeń przedostających się do gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych poprawa stanu środowiska naturalnego.

5. Wyposażenie budynku GOK i budowa placu zabaw.

Planowany jest kompleksowe wyposażenie budynku GOK oraz wybudowanie i urządzenie placu zabaw dla dzieci.

Wyposażenie budynku GOK oraz dostosowanie go do potrzeb mieszkańców przyczyni się do poszerzenia możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu. Planowane jest wyposażenie budynku w sprzęt nagłaśniający, sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, sprzęt do odtwarzania muzyki, gry i zabawki edukacyjne, multimedialne edukacyjne programy komputerowe, itp., sprzęt sportowy (w tym do zabaw i gier ruchowych). Planowane jest utworzenie sali klubowej z bufetem i miejscem na stół bilardowy a także utworzenie pomieszczeń na pracownię muzyczną i kawiarenkę internetową. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli zaspokoić potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców Kłoczewa. Poprzez zwiększenie funkcjonalności obiektu w bezpośredni sposób przyczyni się to do podniesienia standardu życia. Zadaniem kultury jest nie tylko zaspokajanie potrzeb ludności, ale także jej aktywizacja. Kompleksowe funkcjonowanie ośrodka kulturalnego umożliwi społeczności gminnej współtworzenie życia kulturalnego, wyrobi nawyki do korzystania z dóbr kultury. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na inne dziedziny życia mieszkańców miejscowości Kłoczew.

Przygotowanie placu zabaw dla najmłodszych mieszkańców miejscowości ma na celu zapewnienie przyjemnego i bezpiecznego spędzenia wolnego czasu przez dzieci. Zabawy na świeżym powietrzu mają bardzo dużo zalet między innymi: sprzyjają aktywnym zabawom, wielostronnemu i harmonijnemu rozwojowi dziecka, uczą życia w społeczności a także uczą nawiązywania kontaktów i komunikowania się w sposób zrozumiały z rówieśnikami. Planowane jest zagospodarowanie terenu zabaw urządzeniami dostosowanymi do wieku i możliwości rozwojowych dziecka. Planuje się zakupić urządzenia sprawnościowe, drabinki, huśtawki wagowe, huśtawki łańcuchowe. Zadanie to w naturalny sposób stworzy dobre warunki dorosłym do sprawowania

opieki nad bawiącym się dzieckiem. Wykonanie tego zadania przyczyni się do poszerzenia możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego, lepszego rozwoju fizycznego dzieci, poprawy estetyki miejscowości a także kreowania pozytywnego wizerunku miejscowości Kłoczew.

6. Remont i wyposażenie budynku strażnicy OSP oraz rozbudowa parkingu.

Planowany jest remont i wyposażenie budynku strażnicy OSP oraz rozbudowa parkingu. Remont budynku strażnicy OSP polegał będzie na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, wymianie drzwi garażowych, wymianie stropu dachowego. Celem inwestycji jest poprawa stanu obiektów, systemów alarmowych, planuje się także zakup umundurowania. Siedziba strażnicy OSP będzie służyła tylko nie strażakom. Korzystać z niej będzie również miejscowa społeczność. W budynku odbywać się będą różnego rodzaju spotkania i imprezy. Zwiększenie ilości miejsc parkingowych poprzez rozbudowę parkingu spowoduje zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców. Przyczyni się to do poprawy wizerunku miejscowości.

7. Odnawianie elewacji zewnętrznej i dachów w budynkach architektury sakralnej.

Planowane jest odnowienie elewacji zewnętrznej i dachów w budynkach architektury sakralnej na terenie miejscowości Kłoczew. Działanie to będzie polegało na dostosowaniu tych obiektów do potrzeb mieszkańców i osób odwiedzających miejscowość. Wykonanie tego zadania przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa osób przebywających w budynkach architektury sakralnej na terenie miejscowości Kłoczew poprawi się także wizerunek miejscowości Kłoczew.

8. Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców poprzez budowę chodników.

Planowane jest budowa chodników dla pieszych w miejscowości Kłoczew. Inwestycja ta poprawi bezpieczeństwo i ułatwi przemieszczanie się mieszkańców miejscowości Kłoczew oraz okolic. Zadanie to przyczyni się także do: poprawy

standardu życia i pracy, wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej, poprawi się także estetyka i atrakcyjność miejscowości Kłoczew.

Tabela 7. Harmonogram realizacji zadań, koszt finansowy realizacji zadań oraz źródło finansowania

Rodzaj zadania	Data realizacji		Łączny koszt [zł]	Źródło finansowania
	Rozpoczęcie	Zakończenie		
Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Kłoczewie	2008	2011	5 365 560,00	Regionalny Program Operacyjny i środki własne Gminy
Przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne	2010	2010	200 000	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i środki własne Gminy
Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Kłoczewie	2008	2011	1 734 979,00	Regionalny Program Operacyjny i środki własne Gminy lub PROW i środki własne Gminy
Budowa sieci kanalizacyjnej w Kłoczewie	2008	2011	3 107 270,00	Regionalny Program Operacyjny i środki własne lub PROW i środki własne Gminy
Wyposażenie budynku GOK i budowa placu zabaw	2009	2009	100 000	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i środki własne GOK
Remont i wyposażenie budynku strażnicy OSP oraz rozbudowa parkingu	2011	2011	100 000	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i środki własne OSP
Odnawianie elewacji zewnętrznej i dachów w budynkach architektury sakralnej	2013	2013	100 000	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i środki własne Parafii
Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców poprzez budowę chodników	2011	2011	200 000	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i środki własne

Źródło danych: Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Kłoczew na lata 2007 – 2015, WPI Gminy Kłoczew na lata 2008-2011

5. Wdrożenie i monitorowanie Planu

Plan odnowy miejscowości Kłoczew na lata 2008 – 2015 jest planem otwartym, który może być aktualizowany i dostosowany w zależności od istotnych uwarunkowań rozwoju oraz stwarzającym możliwość oceny skuteczności dokonywanej zazwyczaj w okresach co najmniej czteroletnich (przynajmniej jeden raz w trakcie kadencji władz Gminy). Może zmienić się kolejność realizacji zadań. Do Planu mogą być także dopisywane nowe zadania, w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy Unii Europejskiej.

Monitoring jest to proces polegający na systematycznym zbieraniu danych (wartości wskaźników), na podstawie których dokonuje się okresowej oceny danego dokumentu. Analiza dokonywana jest poprzez porównanie wskaźników bazowych z wartościami uzyskanymi w danym momencie czasu. Monitorowanie ma na celu analizowanie stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi założeniami. Monitoring pozwala na śledzenie w jaki sposób kształtują się aktualne postępy w realizacji projektu, czy zakładane rezultaty są osiągnięte zgodnie z harmonogramem. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało ale i też z tego co nie zostało zrobione.

Monitoring dzieli się na rzeczowy i finansowy w zależności od charakteru dostarczanych danych. Monitoring rzeczowy dostarcza danych, przedstawiających postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiając ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w Planie. Natomiast monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Planu, które stanowią podstawę do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na jego realizację środków. Ocena Planu prowadzona będzie na podstawie składanych raportów z prowadzonego, monitoringu rzeczowego i finansowego, opisu rozbieżności, jeśli takie powstaną pomiędzy Planem a wdrożeniem zadania oraz analizą przyczyn i skutków rozbieżności.

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 - 2015 rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Kłoczew. Wdrożenie Planu zaleca się Wójtowi Gminy Kłoczew, Radzie Sołeckiej miejscowości Kłoczew oraz Sołtysowi wsi Kłoczew.

Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 - 2015 precyzuje oczekiwany kierunek rozwoju wsi w najważniejszych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego oraz kulturalnego. Sformułowane w nim zostały także cele, przewidujące wzrost znaczenia miejscowości jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury i turystyki. Do nich należy dążyć, aby poprawić warunki życia mieszkańców miejscowości Kłoczew. Do zrealizowania tych celów, konieczne jest podjęcie wielu szczegółowych działań. Realizacja zadań opisanych w Planie Odnowy Miejscowości Kłoczew na lata 2008 – 2015, powinna służyć integracji społeczności lokalnej a także przynieść poprawę jakości życia mieszkańców wsi Kłoczew i przyczynić się do lepszego rozwoju miejscowości.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców w miejscowości Kłoczew (stan na dzień 31.07.2008 r.)....	6
Tabela 2. Liczba ludności wg grup wieku miejscowości Kłoczew (stan na dzień 31.07.2008 r.).....	6
Tabela 3. Aktualny stan szkół podstawowych i gimnazjalnych w miejscowości Kłoczew	16
Tabela 4. Wykaz dróg publicznych na terenie miejscowości Kłoczew	17
Tabela 5. Kanalizacja, wodociągi, szamba i zagrodowe oczyszczalnie ścieków na terenie miejscowości Kłoczew w 2007	18
Tabela 6. Zasoby miejscowości Kłoczew	23
Tabela 7. Harmonogram realizacji zadań, koszt finansowy realizacji zadań oraz źródło finansowania	32

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie miejscowości Kłoczew	5
Rysunek 2. Położenie miejscowości Kłoczew na tle powiatu ryckiego	6
Rysunek 3. Zespół Kościoła Parafialnego z przełomu XVII-XVIII w p.w. Jana Chrzciciela w Kłoczewie.....	14
Rysunek 4. Zespół Szkół w Kłoczewie	16